

15. august 2022

Høringssvar til justitsministeriet

Fra bestyrelsen i dansk Psykiatrisk Selskab.

Vedrørende:

Udkast af 1. juli 2022 til (ny) Bekendtgørelse om udgangstilladelse med videre til personer, der er anbragt i hospital eller boform i henhold tilstrækkelig afgørelse eller i medfører farlighedsdekret.

Bestyrelsen i Dansk Psykiatrisk Selskab har følgende bemærkninger til udkastet, idet afsnittene, der omhandler forholdene for personer anbragt efter straffelovens § 74a og domsanbragte udviklingshæmmede ikke adresseres nærmere nedenstående, udover at det bemærkes, at der for sidstnævnte i den foreslåede § 3 som noget nyt omtales begrebet "ikke-sikret" boform, som formodes at modsvare en åben institution med døgnovervågning, der som udgangspunkt ikke vil være aflåst, som beskrevet i Rigsadvokatmeddelelsen "Psykisk Afvigende Kriminelle". For denne gruppe domsanbragte er der i udkastet lagt op til lignende stramninger som for anbringelsesdømte i psykiatrien, jf. nedenstående. For så vidt angår afsnittene vedrørende anbringelse i Sikringsafdelingen og efter retsplejeloven findes der ikke anledning til bemærkninger.

1. Den foreslåede ændring, som fremgår af § 1, nr. 3, er en afgørende stramning af praksis og vil potentielt medføre en meget betydende forringelse af muligheden for at gennemføre af en individuelt tilrettelagte behandling af patienter med dom til anbringelse i psykiatrisk afdeling, såvel ift. den psykiske tilstand som forebyggelse af kriminelt recidiv.
2. Baggrunden for stramningen fremgår ikke af det fremsendte høringsmateriale, hvilket gør den så meget desto vanskeligere at se meningen med.
3. Langt de fleste personer, som dømmes til anbringelse i psykiatrisk afdeling, er ved retten fundet utilregnelige pga. sindssygdom på gerningstiden og omfattet af straffelovens § 16.
4. Potentialet for relativ hurtig bedring af den tilstand, der var fremherskende på gerningstidspunktet, er ofte betydeligt; tit vil den psykiske tilstand således kunne bedres mærkbart allerede i starten af anbringelsesdommen, hvor der under døgnindlæggelse indledes intensiv behandling, hvorved også risikoen for kriminelt recidiv kan reduceres.
5. Behandlingens elementer er oftest en kombination af medicinsk behandling, miljøterapi i institutionens rammer, rehabilitering samt gradvis og kontrolleret reetablering af patienten i et liv uden for den psykiatriske afdeling.
6. For patienter med dom til anbringelse er det således et grundvilkår, at de med baggrund i dommen ikke har mulighed for selv at vælge eller fravælge at være indlagt på psykiatrisk afdeling, hvor de i en årrække er underlagt en lang række begrænsninger, som også vedrører muligheden for frit at bevæge sig inden for og i særdeleshed uden for sengeafdelingen.

Dansk Psykiatrisk Selskab
www.dpsnet.dk

Forperson: Merete Nordentoft, e-mail: forperson@dpsnet.dk
Sekretær: Lene Tilgreen Nielsen, ltn@dadl.dk

7. Retspsykiatrisk behandling under en anbringelsesdom involverer udover alle den almindelige psykiatriske behandlings elementer men med et særligt hensyn til de retslige aspekter – herunder en løbende vurdering af risiko for kriminelt recidiv og med behørigt hensyn til retsfølelsen.
8. Denne dobbelte opgave, hvor den behandlingsansvarlig overlæge – ud over det sundhedsfaglige paradigme – både skal varetage hensynet til den enkelte patients tarv, og tillige tilgodese hensynet til det omgivende samfund, bliver meget hurtigt klart for langt de fleste patienter med dom til anbringelse. Arbejdet med, på trods af denne meget tydelige regelstyrede ”magt-asymmetri”, at opnå en bæredygtig behandlingsrelation kræver et råderum, hvor patienten kan tilstå et gode, der kan give et håb om, at patienten selv gennem sin adfærd kan påvirke sine fremtidige muligheder (og som tillige kan opveje noget af det oplevede ubehag).
9. Det skal understreges, at den aktuelle kliniske praksis for udgangsfriheder for en patient med anbringelsesdom som absolut udgangspunkt indledes med personaleledsagede udgange, først inden for og på et senere tidspunkt uden for hospitalets/afdelingens område.
10. Først når dette klares uproblematisk, kommer muligheden for kortere uledsagede udgange på tale, først som enkeltstående udgange, som ved fortsat problemfri afvikling langsomt kan øges til et passende niveau.
11. Den aktuelt gældende mulighed for, at den behandlingsansvarlige overlæge efter konkret og individuel vurdering kan give mulighed for (ordinere) sådanne kortere– op til 3 timer - uledsagede gange til anbringelsesdømte patienter - giver således en meget fleksibel og hensigtsmæssig mulighed for, under kontrollerede forhold gradvis at afprøve om en observeret bedring/stabilitet af patientens adfærd og psykiske tilstand inden for i det lukkede psykiatriske sengeafsnit også kan fastholdes ved kortere uledsagede udgang uden for hospitalet/afdelingen. Her lægges især vægt på, hvorvidt den pågældende viser sig i stand til at overholde aftaler, afholde sig fra misbrug, ny kriminalitet og anden uhensigtsmæssig adfærd under udgangen.
12. Med den foreslåede ændring vil der ske bortfald af en meget afgørende mulighed for, at der i dialogen mellem behandlingsansvarlig overlæge og en anbringelsesdømt patient smidigt og med udgangspunkt i patientens konkrete tilstand (”dagsform”) kan ske en form for ”forhandling” om enkeltstående udgang på fuldstændigt kendte præmisser, som ofte er særdeles restriktive, og hvor det også er kendt for patienten, at misligholdelse straks vil føre til inddragelse af frihedsgoder.
13. Selv med en øget indsats for hurtig sagsbehandlingstid og fleksibilitet hos statsadvokaterne vil der forventeligt gå betydelig længere tid, før kortere selvstændige udgange uden for hospitalet kan påbegyndes.
14. Forslaget i § 16 stk. 2 om, at sådanne udgange, uden for hospitalet fremover skal ansøges og bevilliges enkeltvis hos Statsadvokaterne vil utvivlsomt forlænge tiden til udgang kan påbegyndes og vedligeholdes, og indebærer en række afledte negative konsekvenser for rehabilitering tillige henimod en tilværelse uden for hospitalet. Erfaringsmæssigt lægges der stor vægt hos de tilsynsansvarlige myndigheder (de regionale statsadvokater) på, om en anbringelsesdømt patient problemfrit har kunnet afvikle et passende antal uledsagede udgang, før foranstaltningsændring kommer på tale.
15. I forlængelse heraf vil det være forventeligt med uhensigtsmæssige, primært administrativt begrundede, forlængelser af udstrækningen af en dom til anbringelse psykiatrisk afdeling.

16. Der skal her også henvises til rapporten "Retspsykiatri – i et menneskeretligt perspektiv", november 2019, Institut for Menneskerettigheder og beretningen "Retspsykiatriske patienter forløb", april 2021, fra Folketinget, Rigsrevisionen.
17. Det skal, uanset om det foreliggende udkast ændres som foreslået ovenfor, anbefales at man i den kommende versions § 1 medtage muligheden for, at nærtstående efter en konkret vurdering ved behandlingsansvarlig overlæge kan bistå med ledsagelse under udgang og således ind imellem på forsvarlig vis supplere eller erstatte medarbejdere fra psykiatrisk afdeling.
18. Det bør klarificeres, om brugen af betegnelsen "afdeling" henholdsvis "hospitalets område", bl.a. i § 1, rummer en reel forskel eller om udtrykkene blot bruges synonymt.
19. De foreslåede tilføjelser om delegation af afgørelseskompetence i § 19, samt om orientering af andre myndigheder i § 17 støttes af Dansk Psykiatrisk Selskab.

Med venlig hilsen

På vegne af Dansk Psykiatrisk Selskab

Anne-Mette Brandt Christensen

Overlæge, ph.d., seniorforsker

Dansk Psykiatrisk Selskab
www.dpsnet.dk

Forperson: Merete Nordentoft, e-mail: forperson@dpsnet.dk
Sekretær: Lene Tilgreen Nielsen, ltl@dadl.dk

From: LAP <lap@lap.dk>
Sent: 22-08-2022 20:28:04 (UTC +02)
To: Lap 22 <lap22@lap.dk>
Subject: LAP høringsvar: Ny høringsversion Udkast til bekendtgørelse om udgangstilladelse m.v. til personer, der er anbragt i hospital eller boform i henhold til strafferetlig afgørelse eller i medfør af farlighedsdekret - j.nr. 2017-220-0006

Kære Justitsminister Mattias
Tesfaye,

22.08 2022

LAP Landsforeningen Af nuværende og tidligere Psykiatribrugere har modtaget ovennævnte høring om udgangstilladelse til psykiatribrugere, som er anbragt på hospital eller bo-sted. Svarfristen er 26. august 2022.

Trods fagpersoners vurderinger om i hvilken grad patienten/beboeren er farlig, mener LAP, at retssikkerheden er truet for vores medlemmer med de stramninger og yderligere restriktioner, der lægges op.

I LAP kæmper vi for, at psykiatribrugere skal have mulighed for at komme sig. Men hvis man bliver spærret inde på en institution uden muligheder for udgang, nedbryder man yderligere mennesket inde i psykiatribrugeren og fratager vedkommende håb og nedbryder den enkeltes egne ressourcer.

LAP er derfor imod de stramninger, der lægges op til i udkastet.

Med venlig hilsen

LAP – Landsforeningen Af nuværende og tidligere Psykiatribrugere
Store Glasvej 49
5000 Odense C.
Tlf.: 66 19 45 11
www.lap.dk

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

WILDERS PLADS 8K
1403 KØBENHAVN K
TELEFON 3269 8888
MOBIL 9132 5685
PEHJ@HUMANRIGHTS.DK
MENNESKERET.DK

Sendt til jm@jm.dk og jujo@jm.dk

DOK. NR. 22/01792-2

23. AUGUST 2022

**HØRINGSSVAR VEDRØRENDE UDKAST TIL
BEKENDTGØRELSE OM UDGANGSTILLADELSE M.V.
TIL PERSONER, DER ER ANBRAGT I HOSPITAL ELLER
BOFORM I HENHOLD TIL STRAFFERETLIG AFGØRELSE
ELLER I MEDFØR AF FARLIGHEDSDEKRET**

Justitsministeriet har ved e-mail af 1. juli 2022 anmodet om Institut for Menneskerettigheders eventuelle bemærkninger til udkast til bekendtgørelse om udgangstilladelse mv. til personer, der er anbragt i hospital eller boform i henhold til strafferetlig afgørelse eller i medfør af farlighedsdekret. Instituttet har desuden noteret sig ministeriets e-mail af 19. august 2022 med et rettet udkast til bekendtgørelse.

Instituttet er udpeget af Folketinget til at fremme og overvåge gennemførslen af FN's handicapkonvention i Danmark.

Instituttet har bemærkninger til udkastet til bekendtgørelsen, idet det fortrinsvis vil ramme personer med psykiske og kognitive handicap.

Ministeriets udkast

Ministeriet foreslår bl.a. at ændre bekendtgørelsen, så overlægen eller kommunen kun kan give tilladelse til ledsaget udgang, hvis ledsagerne er institutionens eget personale.¹

Ministeriet har tidligere udtalt, at den nugældende bekendtgørelse ikke stiller krav om, at ledsagerne skal være institutionens personale ved udgang fra psykiatriske afdelinger eller ikke-sikrede boformer for personer med vidtgående psykiske handicap.² Instituttet har fået oplyst, at nærtstående, såsom et modent familiemedlem, førhen har kunnet få tilladelse til at fungere som ledsagere.

---

¹ Udkastet til bekendtgørelsens § 1, nr. 4, og § 2, nr. 3.

² Folketingets Ombudsmands brev af 7. april 2021 til Justitsministeriet, side 14 (SOU 2021-22, alm. del – bilag 51).

Instituttet har imidlertid også fået oplyst, at Rigsadvokaten i 2015 afskaffede denne mulighed, så hverken overlægen, kommunen eller statsadvokaten kan give tilladelse til, at en nærtstående fungerer som ledsager. Instituttet forstår ministeriets udkast sådan, at det kodificerer Rigsadvokatens fortolkning af reglerne.³

Dermed bliver adgangen til udgang yderligere begrænset, idet ledsaget udgang kun vil kunne lade sig gøre, hvis institutionen kan sætte personale af til at gennemføre det.

Instituttets bemærkninger

FN's handicapkonventions artikel 14 bestemmer, at personer med handicap på lige fod med andre har ret til frihed og personlig sikkerhed og ikke må frihedsberøves ulovligt eller vilkårligt, og at eksistensen af et handicap aldrig kan berettige en frihedsberøvelse.

Instituttet har tidligere påpeget, at reglerne om særforanstaltninger og anvendelsen af dem over for personer med psykiske handicap er en markant menneskeretlig udfordring for Danmark, fordi disse mennesker ofte pålægges langvarige frihedsberøvelser, selv i sager om mindre alvorlig kriminalitet. Samtidig bliver de negativt forskelsbehandlet, fordi de frihedsberøves i væsentligt længere tid, end hvis de var blevet idømt en sædvanlig straffedom.⁴

Instituttet ser derfor med bekymring på det foreliggende udkast, som vil indebære en yderligere indskrænkning i denne gruppes rettigheder. Det må således forventes, at det i praksis vil blive vanskeligere at gennemføre udgange af mere end tre timers varighed, når institutionen skal afsætte personale til det. Det kan især få betydning for personer, hvis familie bor langt væk fra institutionen, og hvor uledsagede udgange af op til tre timers varighed ikke er tilstrækkelige til, at de kan nå at besøge deres familie.

Instituttet anerkender, at det kan være nødvendigt, at nogle personer ledsages af institutionens personale, navnlig hvor institutionen vurderer, at der er en reel og aktuel risiko for, at vedkommende vil forsøge at begå ny kriminalitet eller undvige anbringelsen. Det kan for eksempel gøre sig gældende for personer, som for nylig er blevet anbragt og derfor ikke er så godt kendt på institutionen endnu, eller personer, som for nylig har misbrugt udgang til at begå kriminalitet.

---

³ I denne retning udkastet til bekendtgørelsens § 15, stk. 2, nr. 7.

⁴ Institut for Menneskerettigheder, Retspsykiatri – i et menneskeretligt perspektiv, november 2019, side 102-109.

Reglerne vil imidlertid også ramme personer, der har været anbragt i flere år, og som har gennemført mange udgange med eller uden ledsagelse uden problemer. Det kan også være personer, som er dømt for mindre alvorlig kriminalitet, såsom tyveri, og som ikke er til fare for nogen, og hvor behovet for ledsagelse derfor fremstår ubegrundet.

Instituttet opfordrer derfor ministeriet til at genoverveje, om det i lyset af FN's handicapkonventions artikel 14 er hensigtsmæssigt at afskære alle personer muligheden for udgang ledsaget af en nærtstående.

Efter instituttets opfattelse bør det overlades til den enkelte institution at vurdere, om det i det konkrete tilfælde er forsvarligt at lade en udgang gennemføre med en nærtstående som ledsager, f.eks. et modent familiemedlem. Reglerne har tidligere været administreret på denne måde, og der foreligger ikke oplysninger om, at det konkret har givet anledning til problemer.

Instituttet anbefaler på denne baggrund:

- At ministeriet skaber mulighed for, at en ledsager kan være en nærtstående, f.eks. et modent familiemedlem, når den kompetente beslutningstager finder det forsvarligt.

Folketingets Ombudsmand gennemførte en række tilsynsbesøg ved de pågældende institutioner i 2020. Ombudsmanden konstaterede bl.a., at der kan være forskel på, hvordan reglerne om udgang bliver fortolket, og anbefalede derfor, at der udarbejdes en vejledning om reglerne.⁵

Ombudsmanden anbefalede desuden, at institutionerne sikrer, at personalet har kendskabet til reglerne om udgang, og at der udarbejdes et dækkende notat om afviklingen af udgange, herunder udgange, der er forløbet problemfrit.⁶

Efter instituttets opfattelse er anbefalingerne velbegrundede og vil bidrage til at understøtte handicapkonventionens artikel 14's krav om, at indgreb i den personlige frihed ikke må være vilkårlige.

Det vil således være problematisk i forhold til handicapkonventionen, hvis institutionerne har vidt forskellige praksisser for, hvornår der gives

---

⁵ Folketingets Ombudsmand, Temarapport 2020: Dømte personer med udviklingshandicap, september 2021, side 19-20.

⁶ Folketingets Ombudsmand, Temarapport 2020: Dømte personer med udviklingshandicap, september 2021, side 20.

tilladelse til udgang, så individets adgang til udgang afhænger af, hvilken institution vedkommende tilfældigvis er anbragt på.

Instituttet anbefaler på denne baggrund:

- At ministeriet – i overensstemmelse med ombudsmandens anbefalinger – udarbejder en vejledning om bekendtgørelsen, så der skabes en gennemsigtig og ensartet praksis, og bidrager til at sikre, at institutionernes personale har kendskab til reglerne, og at der udarbejdes dækkende notat om afviklingen af udgang, herunder udgange, der er forløbet problemfrit.

Der henvises til ministeriets sagsnr. 2017-220-0006.

Med venlig hilsen

Peter Kristian Hjaltason

SPECIALKONSULENT

Justitsministeriet

Præsidenten
Domhuset, Nytorv 25
1450 København K.
Tlf. 99 68 70 15
CVR 21 65 95 09
adm.kbh@domstol.dk
J.nr. 22/16503

Den 23. august 2022

Ved en mail af 19. august 2022 har Justitsministeriet anmodet om eventuelle bemærkninger til udkast til forslag til bekendtgørelse om udgangstilladelse m.v. til personer, der er anbragt i hospital eller boform i henhold til strafferetslig afgørelse eller i medfør af farlighedsdekret.

Jeg skal i den anledning på byretspræsidenternes vegne oplyse, at byretterne ikke ønsker at udtale sig om udkastet.

Der henvises til j.nr. 2017-220-0006.

Med venlig hilsen

Søren Axelsen

From: Ditte Vejborg Nielsen [REDACTED]
Sent: 23-08-2022 12:00:20 (UTC +02)
To: Justitsministeriet <jm@jm.dk>
Subject: VS: Ny høringsversion: Udkast til bekendtgørelse om udgangstilladelse m.v. til personer, der er anbragt i hospital eller boform i henhold til strafferetlig afgørelse eller i medfør af farlighedsdekret - j.nr. 2017-220-0006

Til rette vedkommende.

Socialområdet har følgende bemærkninger til det nye udkast til udgangsbekendtgørelsen om udgangstilladelse m.v. til personer, der er anbragt i hospital eller boform i henhold til strafferetlig afgørelse eller i medfør af farlighedsdekret - j.nr. 2017-220-0006:

I bekendtgørelsen fremgår det ikke tydeligt, hvorvidt kommunalbestyrelsen kan træffe afgørelse om at uddelegere kompetence, til at træffe afgørelse om flere udgange over en længere periode.

På Kofoedsminde sikret afdelinger er det muligt at tilbyde borgere en ugentlig udgang. Det betyder at Kofoedsminde vurderer og tager stilling til mere end 100 udgange om ugen.

Såfremt det ikke er muligt for kommunalbestyrelserne at træffe afgørelse om at uddelegere kompetence til at træffe afgørelse om udgange over en længere periode, vil det medføre et betydeligt øget administrativt og bureaukratisk arbejde.

Vedhæftet er dokumentet som Kofoedsminde fremsender til kommunalbestyrelserne, hvori der bliver anmodet om at der tages stilling til at uddelegerer kompetencen. Det skal heri bemærkes at Kofoedsminde foretager et stort stykke arbejde i forbindelse med hver eneste udgang.

Der udfærdiges interne beskrivelser, som indeholder formål, destination, tid, risikovurdering samt diverse vilkår for udgange.

Venlig hilsen
Ditte Vejborg Nielsen
Konsulent
Region Sjælland
Socialafdelingen
Alleen 15
4180 Sorø
[REDACTED]

[REDACTED]
www.regionsjælland.dk

[REDACTED]
[REDACTED]

Emne: Ny høringsversion: Udkast til bekendtgørelse om udgangstilladelse m.v. til personer, der er anbragt i

24-08-2022

EMN-2022-00928

1570565

Julie Kjærgaard

Høringssvar vedr. udkast til bekendtgørelse om udgangstilladelse

Danske Regioner modtog den 1. juli 2022 høring over udkast til bekendtgørelse om udgangstilladelse m.v. til personer, der er anbragt i hospital eller boform i henhold til strafferetlig afgørelse eller i medfør af farlighedsdekret - j.nr. 2017-220-0006 fra Justitsministeriet.

Danske Regioner har nedenstående bemærkninger til bekendtgørelsen.

Bemærkninger til udkastets § 2, nr. 1

Det fremgår af udkastets § 2, nr. 1, at opholdskommunen efter retssikkerhedslovens § 9, kan meddele personer, der i medfør af dom er anbragt i en ikke-sikret boform for personer med vidtgående psykiske handicap, tilladelse til adgang til at færdes inden for boformens område.

Det findes uhensigtsmæssigt, at kompetencen til at meddele tilladelse til at færdes inden for boformens område skal være tillagt opholdskommunen. Baggrunden herfor er, at færden inden for boformens område kan være af afgørende betydning for boformens almindelige drift, og således for den daglige rettælæggelse og udmøntning af den kriminalpræventive indsats og den socialpædagogiske behandling, både i forhold til den domsanbragte og i forhold til boformens øvrige borgere.

Hertil kommer, at der kan være flere domsanbragte på samme boform, som har forskellige opholdskommuner. Borgernes indbyrdes relationer kan have betydning for adgangen til færden inden for boformens område, men disse relationer vil den domsanbragte opholdskommune typisk ikke kunne tage i betragtning, idet det vil være begrænset, hvilke oplysninger om boformens øvrige borgere den domsanbragtes opholdskommune vil have adgang til. Dvs. at der i praksis kan være behov for at begrænse den domfældtes adgang til færden inden for boformens område i videre omfang, end opholdskommunen kan have kendskab til eller vurderer hensigtsmæssigt.

Af hensyn til boformens almindelige drift og da det er boformen, der har overblikket over relationerne mellem de enkelte borgere på boformen bør det være boformens leder, der kan meddele tilladelse til adgang til at færdes inden for boformens område.

Bemærkninger til udkastets § 2, nr. 4

Det fremgår af udkastets § 2, nr. 4, at opholdskommunen efter retssikkerhedslovens § 9, kan meddele personer, der i medfør af dom er anbragt i en ikke-sikret boform for personer med vidtgående psykiske handicap, tilladelse til udgang til uopsættelig indlæggelse på psykiatrisk eller somatisk afdeling.

Uanset at der findes en delegationsmulighed i udkastets § 18, bør kompetencen til at meddele denne form for udgang være tillagt lederen af boformen. Baggrunden herfor er, at det er boformen, der bedst kender borgernes helbredsforhold, og hvilke sundhedsydelser boformen kan levere, samt at indlæggelsen er "uopsættelig", og at der kan være tider, hvor det kan være vanskeligt at få kontakt til den relevante kommunale medarbejder, dvs. en medarbejder, der har kendskab til borgeren.

Bemærkninger til udkastets § 5, nr. 2 og § 6, nr. 2

Umiddelbart synes § 5, nr. 2 og § 6, nr. 2 have samme ordlyd. Hvis det er tilfældet, bør det præciseres, hvorvidt det er lederen af den sikrede afdeling eller politidirektøren, der kan meddele børn og unge anbragt i henhold til straffelovens § 74 a tilladelse til udgang uden for afdelingens område af mere end 3 timers varighed uden overnatning under ledsagelse af en eller flere medarbejdere.

Bemærkningerne til udkastets § 15, nr. 9 og § 19

Danske Regioner finder det implicit, at overlægen eller dennes stedfortræder har bemyndigelse til at ændre eller tilbagekalde en af statsadvokaten efter overlægens ansøgning bevilliget udgang som falder udenfor de i §1 nævnte udgange. Det bør derfor eksplicit i alle afgørelser fra statsadvokaterne der imødekommer overlægens ansøgning anføres, at overlægen bemyndiges til at ændre udgangen, mod at statsadvokaten orienteres skriftligt næstkommende hverdag om ændring eller årsag til inddragelse. Dette kunne være i form af en udskydelse af udgangen en dag for eksempel på grund af vejrlig eller familiære årsager eller inddragelse af tilladelser pga. forværret sygdom eller misbrug.

Til Justitsministeriet
Att. jm@jm.dk og jujo@jm.dk.

Høringssvar på udkast til bekendtgørelse om udgangstilladelse mv.

KL har modtaget udkast til bekendtgørelse om udgangstilladelse m.v. til personer, der er anbragt i hospital eller boform i henhold til strafferetlig afgørelse eller i medfør af farlighedsdekret i høring.

For KL er det afgørende, at ændringer sker i henhold til intentionen, som KL bekendt handler om at styrke den enkelte borgers retssikkerhed, samtidig med, at det er væsentligt, at bekendtgørelsen fremstår let læselig for de parter, som skal administrere derefter.

På den baggrund har KL følgende bemærkninger til udkastet til bekendtgørelse:

- Det er uklart, hvad der er forskellen på § 5 nr. 1. og § 6 nr. 1. Umiddelbart er indholdet det samme i de to paragraffer, dog formuleret lidt forskelligt. KL har på baggrund af de nævnte uklarheder svært ved at forholde sig til de nævnte bestemmelser i bekendtgørelsen.
- Af § 15, stk. 2, punkt 7 fremgår som eksempel, at den ansvarlige myndighed kan fastsætte det vilkår, at den pågældende under en uledsaget udgang er under opsyn af nærtstående. Ud fra et praksisperspektiv forekommer det uklart, hvorvidt den kommunale myndighed i sådanne tilfælde skal kunne pålægge den nærtstående vilkår, herunder hvem har brudt vilkårene, såfremt den pårørende fx ikke lever op til kravet?
- Det er KL's opfattelse, at ændringen af bekendtgørelsen har til hensigt at styrke borgerens retssikkerhed, ikke begrænse mulighederne for borgeren. Det bemærkes i den forbindelse, at det i udkastets § 16 er anført, at 'Tilladelse til udgang m.v. kan gives som en enkelt eller generel tilladelse, jf. dog stk. 2.' Dette risikerer i KL's opfattelse at medføre en skærpelse af bekendtgørelsen, idet det kan bryde med en praksis, som nogle steder gælder, hvorefter det kan aftales mellem den kommunale myndighed, botilbud og borger, at borger fx en gang ugentligt kan gå på uledsaget indkøb el.lign., uden hver gang at skulle ansøge om en fornyet tilladelse. KL har samme bemærkninger til unge anbragt på en sikret afdeling på en døgninstitution (§5, nr. 2). Der kan med fordel tages højde for dette i forslaget, også fordi (uledsaget) ud-

Dato: 24. august 2022

Sags ID: SAG-2022-03260
Dok. ID: 3240515

E-mail: TLE@kl.dk
Direkte: 3370 3562

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 1 af 2

gang kan anvendes aktivt som en del af den nødvendige (re)socialisering i et borgerforløb. Det kan i den forbindelse anbefales, at det tydeliggøres, hvad der menes med en enkelt eller generel til-ladelse.

- § 17, stk.2, punkt 2. Det forekommer uklart, om statsadvokaten skal orienteres, hver gang der er en rømning. Det bemærkes, at dette for nogle borgere sker endog meget ofte, hvorfor det vil give anledning til et stort antal henvendelser.
- I § 18 henvises til kommuner, regioner og selvejende institutioner. Hvad med øvrige private tilbud, som har tilbud efter servicelovens § 108?

Det har ikke været muligt for KL at foretage en politisk behandling af hø-ringssvaret inden for høringsfristen. Derfor tages der forbehold for den ef-terfølgende politiske behandling af høringssvaret.

Der tages forbehold for eventuelle økonomiske konsekvenser ved forsla-get.

Med venlig hilsen

Janet Samuel

Dato: 24. august 2022

Sags ID: SAG-2022-03260
Dok. ID: 3240515

E-mail: TLE@kl.dk
Direkte: 3370 3562

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 2 af 2

Østre Landsret
Præsidenten

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

24. august 2022

J.nr.: 22/13645-5

Sagsbehandler: Stine Dyppel

Justitsministeriet har ved mail af 19. august 2022 (sagsnr. 2017-220-0006) ved ny høringsversion anmodet om eventuelle bemærkninger til udkast til bekendtgørelse om udgangstilladelse m.v. til personer, der er anbragt i hospital eller boform i henhold til strafferetlig afgørelse eller i medfør af farlighedsdekret.

I den anledning skal jeg meddele, at landsretten ikke ønsker at udtale sig om udkastet.

Med venlig hilsen

Carsten Kristian Vollmer

Ellen Busck Porsbo

Justitsministeriet,
Departementet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Høring over udkast til bekendtgørelse om udgangstilladelse m.v. til personer, der er anbragt i hospital eller boform i henhold til strafferetlig afgørelse eller i medfør af farlighedsdekret - j.nr. 2017-220-0006.

Ankestyrelsen har ingen bemærkninger.

Venlig hilsen

Ankestyrelsen

15. august 2022

J.nr. 22-29725

Cpr.nr.

Ankestyrelsen
7998 Statsservice

Tel +45 3341 1200

ast@ast.dk
sikkermail@ast.dk

EAN-nr:
57 98 000 35 48 21

Åbningstid:
man-fre kl. 9.00-15.00

Til: Justitsministeriet

Blekinge Boulevard 2
2630 Taastrup, Danmark
Tlf.: +45 3675 1777
dh@handicap.dk
www.handicap.dk

25. august 2022 / tk_dh
Sag 14-2022-00418
Dok. 599562

Høringssvar om udkast til bekendtgørelse om udgangstilladelse mv. til personer, der er anbragt i hospital eller boform i henhold til strafferetlig afgørelse eller i medfør af farlighedsdekret

---

1. Indledning

Justitsministeriet har aktuelt ovennævnte i høring. DH har haft forslaget i intern høring blandt vores lemsorganisationer, og vi har modtaget bemærkninger fra SIND – Landsforeningen for psykisk sundhed.

Vi gengiver bemærkningerne fra SIND nedenfor.

2. Bemærkninger til bekendtgørelsen

Størstedelen af udkastet er en sproglig bearbejdning af den gældende bekendtgørelse. Dette kan vi kun tilslutte os – bl.a. fordi vi er bekendt med, at bekendtgørelsen fortolkes forskelligt forskellige steder i landet.

SIND skal dog på det kraftigste advare mod den ændring, der er lagt op til med forslagets § 1, nr. 3.

Efter den nugældende bekendtgørelse kan anbragte i henhold til dom efter straffelovens §§ 68, 69 og 73 af overlægen gives udgang uden for hospitalets område af højst tre timers varighed uden overnatning.

Med forslaget lægges der op til at overlægen fremover kun kan give udgang uden for hospitalets område i op til tre timers varighed inden for samme døgn under ledsagelse af en eller flere medarbejdere (vores fremhævnning).

Statsadvokaten kan iflg. forslagets § 4 meddele udgang mv. i andre tilfælde end de, der er nævnt i §§ 1-3. Dette må formodes også at omfatte udgang i op til tre timer uden ledsagelse af medarbejdere. Statsadvokaten kan efter § 19, stk. 3 bemyndige overlægen eller dennes stedfortræder til at træffe afgørelse om ændring eller tilbagekaldelse af afgørelser efter § 4. Statsadvokaten kan dog ikke bemyndige overlægen til at meddele tilladelse ud over de i §§ 1-3 nævnte tilfælde.

Med den foreslåede ændring vil det i praksis være overordentligt vanskeligt for indlagte retspsykiatriske patienter at få udgang. Der er ganske enkelt ikke personaleressourcer til at man kan ledsage patienterne.

Der var i 2018 4.375 retspsykiatriske patienter i Danmark. Af dem var 4.030 i ambulant behandling. Det betyder at der er mindst 350 indlagte retspsykiatriske patienter (mindst fordi samme unikke patient godt både kan være indlagt og i ambulant behandling i løbet af året).

Langt størstedelen af de indlagte retspsykiatriske patienter er indlagt på almenpsykiatriske afdelinger. Det antages at omkring 10 pct. af de almenpsykiatriske sengepladser er optaget af retspsykiatriske patienter.

En ændring af bekendtgørelsen som foreslået vil få store negative konsekvenser for hele den regionale hospitalspsykiatri, for patienterne og for de pårørende.

Det vil få store negative konsekvenser for de retspsykiatriske patienter, som ikke i samme omfang som hidtil vil kunne få udgang, og det vil få store negative konsekvenser for de øvrige patienter, der må se, at flere af de i forvejen sparsomme personaletider skal bruges på ledsagelse af retspsykiatriske patienter under udgang. Dette sidste gælder selvsagt også de ikke dømte patienter på de almenpsykiatriske afdelinger, hvor der er indlagt retspsykiatriske patienter – jfr. det ovenfor anførte.

For de retspsykiatriske patienter er det vigtigt at huske på, at de jo er straffrie fordi de var utilregnelige på grund af sindssygdom i gerningsøjeblikket.

Formålet med den retspsykiatriske foranstaltning er – gennem behandling og rehabilitering – at forebygge kriminel recidiv. En begrænsning i adgangen til udgang vil have en negativ effekt på behandlingen og rehabiliteringen.

Vi skal også minde om, at ganske mange retspsykiatriske patienter idømmes tidsubestemt anbringelse (uden længste tid). Dette – kombineret med begrænsning i adgangen til udgang – vil forstærke den følelse af negativ forskelsbehandling, som patienter og pårørende har.

SIND skal på det kraftigste opfordre til, at det overlades til overlægen at tage stilling til om udgang i op til tre timer kan gives med eller uden ledsagelse.

Subsidiært vil vi opfordre til, at ledsagelse kan være med andre end personale. Det kan fx være familiemedlemmer og/eller bistandsværger.

Mest subsidiært vil vi opfordre til, at statsadvokaten i henhold til § 19, stk. 3 får kompetence til at delegere beslutningskompetencen til at bevillige udgang m.v. i andre tilfælde end de, der er nævnt i §§ 1-3 til overlægen eller dennes stedfortræder.

Med venlig hilsen

Thorkild Olesen, formand

26. august 2022

Høringssvar til Justitsministeriet
Fra bestyrelsen i Dansk Psykiatrisk Selskab

Vedrørende:

Udkast af 1. juli 2022 til (ny) Bekendtgørelse om udgangstilladelse med videre til personer, der er anbragt i hospital eller boform i henhold tilstrækkelig afgørelse eller i medfør af farlighedsdekret.

Bestyrelsen i Dansk Psykiatrisk Selskab har følgende bemærkninger til udkastet, idet afsnittene, der omhandler forholdene for personer anbragt efter straffelovens § 74a og domsanbragte udviklingshæmmede ikke adresseres nærmere nedenstående, udover at det bemærkes, at der for sidstnævnte i den foreslåede § 3 som noget nyt omtales begrebet "ikke-sikret" boform, som formodes at modsvare en åben institution med døgnovervågning, der som udgangspunkt ikke vil være aflåst, som beskrevet i Rigsadvokatmeddelelsen " Psykisk Afvigende Kriminelle".

For så vidt angår afsnittene vedrørende anbringelse i Sikringsafdelingen og efter retsplejeloven findes der ikke anledning til bemærkninger.

Bestyrelsen i dansk psykiatrisk selskab finder det særdeles positivt, at muligheden for overlæge bevilliget uledsaget udgang for personer med dom til anbringelse i psykiatrisk afdeling bevares, modsat tidligere udkast.

Der er en lang række fagligt underbyggede argumenter for at bevare denne mulighed, som er gennemgået i et tidligere udkast til høringssvar, men som ikke gentages her

- 1. Forslaget i § 16 stk. 2 om, at sådanne udgange, uden for hospitalet fremover skal ansøges og bevilliges enkeltvis hos Statsadvokaterne vil utvivlsomt forlænge tiden til udgang kan påbegyndes og vedligeholdes, og indebærer en række afledte negative konsekvenser for rehabilitering henimod en tilværelse uden for hospitalet. Erfaringsmæssigt lægges der stor vægt hos de tilsynsansvarlige myndigheder (de regionale statsadvokater) på, om en anbringelsesdømt patient problemfrit har kunnet afvikle et passende antal uledsagede udgange, før foranstaltningsændring kommer på tale.*
- 2. I forlængelse heraf vil det være forventeligt med uhensigtsmæssige, primært administrativt begrundede, forlængelser af udstrækningen af en dom til anbringelse psykiatrisk afdeling.*
- 3. Der skal her også henvises til rapporten "Retspsykiatri – i et menneskeretligt perspektiv", november 2019, Institut for Menneskerettigheder og beretningen "Retspsykiatriske patienter forløb", april 2021, fra Folketinget, Rigsrevisionen.*

Dansk Psykiatrisk Selskab
www.dpsnet.dk

Forperson: Merete Nordentoft, e-mail: forperson@dpsnet.dk
Sekretær: Lene Tilgreen Nielsen, ltn@dadl.dk

4. Det skal anbefales, at man i den kommende versions § 1 medtager muligheden for, at nærtstående efter en konkret vurdering ved behandlingsansvarlig overlæge kan bistå med ledsagelse under udgang og således ind imellem på forsvarlig vis supplere eller erstatte medarbejdere fra psykiatrisk afdeling.
5. Det bør klarificeres, om brugen af betegnelsen "afdeling" henholdsvis "hospitalets område", bl.a. i § 1, rummer en reel forskel eller om udtrykkene blot bruges synonymt.
6. De foreslåede tilføjelser om delegation af afgørelseskompetence i § 19, samt om orientering af andre myndigheder i § 17 støttes af Dansk Psykiatrisk Selskab.

Med venlig hilsen

På vegne af Dansk Psykiatrisk Selskab

Anne-Mette Brandt Christensen

Overlæge, ph.d., seniorforsker

Dansk Psykiatrisk Selskab
www.dpsnet.dk

Forperson: Merete Nordentoft, e-mail: forperson@dpsnet.dk
Sekretær: Lene Tilgreen Nielsen, ltl@dadl.dk

Justitsministeriet
Straffuldbyrdelseskontoret, Julie Biel Iwers
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Høring over udkast til bekendtgørelse om udgangstilladelse mv. – ministeriets sagsnr. 2017-220-0006

Jeg har modtaget ministeriets mail af 1. juli 2022 med bilag vedrørende høring over udkast til bekendtgørelse om udgangstilladelse mv. til personer, der er anbragt i hospital eller boform i henhold til strafferetlig afgørelse eller i medfør af farlighedsdekret.

Jeg har i forlængelse af ovenstående endvidere modtaget ministeriets mail af 19. august 2022.

Af principielle grunde kommenterer ombudsmanden ikke forslag til lovgivning mv., som måtte blive sendt i høring til ombudsmandsinstitutionen, medmindre der er tale om forslag, som berører institutionens egne forhold.

Den aktuelle høring giver mig ikke grundlag for at fravige denne praksis. Jeg foretager mig derfor ikke noget i anledning af ministeriets henvendelse.

Med venlig hilsen
for ombudsmanden

Mette Vestentoft
Specialkonsulent

26. august 2022

Dok.nr. 22/03128-4/MVE
Bedes oplyst ved
henvendelse

**Folketingets
Ombudsmand**
Gammeltorv 22
1457 København K
33 13 25 12
www.ombudsmanden.dk
post@ombudsmanden.dk

Oplysning om telefontid
og mulighed for personlig
henvendelse findes på
ombudsmanden.dk/kontakt

Justitsministeriet

Sendt med e-mail til jm@jm.dk og jujo@jm.dk

Den 26 08 2022

D. nr. 599707

Sagsbeh. tg_lev

Høringssvar vedr. udkast til bekendtgørelse om udgangstilladelse m.v. til personer, der er anbragt i hospital eller boform i henhold til strafferetlig afgørelse eller i medfør af farlighedsdekret

Lev fremsender hermed høringssvar på ovenstående udkast, idet der er tale om et regelsæt, som har helt afgørende betydning for en – omend mindre – del af Levs målgruppe, mennesker med udviklingshandicap.

Vi skal indledningsvis udtrykke stor undren og ærgrelse over, at Justitsministeriet ikke har fundet anledning til, hverken at redegøre for *baggrunden* for de foreslåede ændringer i bekendtgørelsen eller det *tilsigtede formål* med ændringerne. Hvori de *specifikke ændringer* består, er ligeledes ikke tydeliggjort i høringsmaterialet.

Vi håber, at Justitsministeriet kan indse, at dette giver en organisation som Lev unødvendigt vanskelige vilkår for afgivelsen af et kvalificeret høringssvar, hvilket vi finder kritisabelt. Bekendtgørelsen har meget væsentlig og indgribende betydning for en særligt sårbar gruppe borgere, hvilket efter vores opfattelse forstærker dette problem.

Generelle bemærkninger

Vi skal i dette høringssvar afstå fra at komme med mange generelle betragtninger om rimeligheden af den gældende lovgivning i forhold til dømte med udviklingshandicap (i bekendtgørelsen: vidtgående psykisk handicap). Blot finder vi det afgørende at konstatere, at lovgivningen – og særligt dens forvaltning i praksis – indebærer, at dømte med udviklingshandicap i langt de fleste tilfælde frihedsberøves i langt længere tid end dømte uden sådanne handicap for tilsvarende lovovertrædelser. Dette gælder både i tilfælde, hvor der fastsættes en længstetid og hvor der ikke gør (tidsudbestemt). I Lev finder vi, at dette er disproportionalt, også fordi der ikke generelt er belæg for at antage at risikoen for ny kriminalitet er større blandt dømte med udviklingshandicap end blandt andre dømte.

Muligheden for udgang for dømte med udviklingshandicap er et helt afgørende element i at sikre god trivsel og udvikling for de dømte. Derved er det også et

vigtigt element i formålet med den indsats, som de pågældende modtager under deres anbringelse, nemlig at forebygge risikoen for ny kriminalitet efter foranstaltningens ophør.

Dette hensyn er ikke reflekteret i bekendtgørelsen – hverken den gældende eller i det fremsendte udkast (højest meget indirekte i form af det meget uklare "behandlingsmæssige hensyn"). Det finder vi beklageligt, og vi opfordrer til at bekendtgørelsen fremadrettet tydeliggør udgangens betydning for den dømtes trivsel og udvikling – og dermed for muligheden for at forebygge ny kriminalitet.

Forringelse af mulighed for udgang?

På grund af ministeriets manglende redegørelse for baggrund og formål med de foreslåede ændringer af bekendtgørelsen er det uklart, hvorvidt det er tilsigtet at indføre dårligere vilkår for udgang for de anbragte. Imidlertid forekommer det i praksis at blive tilfældet med de foreslåede ændringer. Det er ligeledes uklart, hvorvidt det har været lovgivers hensigt, at forringe udgangsvilkårene for denne gruppe sårbare borgere.

I udkastet til bekendtgørelse er en række specifikke udgangsformål, som er anført i den gældende bekendtgørelse, således erstattet af en meget generel mulighed for, at Statsadvokaten kan give tilladelse til udgang m.v. i andre tilfælde end de nævnte i §§ 1-3.

De udgangsformål, som er udeladt i udkastet til ny bekendtgørelse, er (ikke-sikrede § 3 samt sikrede § 4): *"udgang til besøg med en eller flere overnatninger hos pårørende eller lignende", "adgang til at arbejde m.v. om dagen uden for hospitalets/institutionens område" samt "udgang til med ledsagelse af en eller flere medarbejdere at afholde ferieture eller lignende i Danmark af højst 4 ugers varighed"*

Det er uklart, hvorvidt der implicit i denne væsentlige ændring ligger en intention om at indskrænke de formål, der kan gives udgang til. Uanset om dette er tilfældet eller ej, så frygter Lev, at der i praksis vil blive tale om en indskrænkning af udgangsmulighederne. Denne forringelse stiller vi os helt uforstående over for, og opfordrer derfor til at udkastet ændres således, at de specifikke udgangsformål også fremgår af en ny bekendtgørelse.

Særligt, når det gælder udgang til besøg med en eller flere overnatninger hos pårørende samt ferieture, er det vigtigt, at muligheden fremgår eksplicit af bekendtgørelsen.

Vi skal ligeledes opfordre til, at muligheden for at give udgangstilladelse, hvor pårørende påtager sig at varetage opsynsopgaven, tydeliggøres i en ny bekendtgørelse. Den aktuelle praksis forekommer uklar, og der er behov for en mere præcis beskrivelse af hvilke hensyn, der skal lægges vægt på i forbindelse med tilladelse til denne type udgang. Meget upræcise henvisninger til hensynet til "retssikkerheden" bør således ikke i sig selv være tilstrækkelig begrundelse for afvisning af denne type udgangstilladelser.

Kompetencen til at give tilladelse til udgang

Så vidt vi kan vurdere foreslås der med udkastet til ny bekendtgørelse ligeledes en væsentlig ændring i, hvilke typer udgang kommunen kan træffe afgørelse om. I den gældende bekendtgørelse kan kommunen (amtsrådet) således også træffe afgørelse om udgang i op til 3 timer uden ledsagelse for personer anbragt i en ikke sikret afdeling. Denne type udgangstilladelse må ifølge udkastet til ny bekendtgørelse formodes fremadrettet kun at kunne gives af Statsadvokaten.

Baggrunden for denne indskrænkning af kommunens kompetence er – ganske som alle øvrige ændringer i udkastet – helt uklar, ligesom det er uklart, hvorvidt ændringen afspejler et politisk intention om at forringe denne gruppe anbragtes mulighed for udgang eller ej. Lev finder ændringen helt unødvendig, og forudser, at den vil få skadelig effekt på de anbragtes trivsel og udvikling – og dermed også på den kriminalitetsforebyggende indsats.

En del pårørende i Lev har således erfaringer med, at udgangstilladelser, der meddeles af Statsadvokaten, både er meget bureaukratiske og langsommelige, samt at afgørelserne ofte hviler på endog meget mangelfuld indsigt i de personers forhold, som afgørelsen vedrører. Med den planlagte overdragelse af kompetencen fra kommunen til Statsadvokaten forudser vi en forværring af disse problemer.

Med venlig hilsen

Anni Sørensen

Landsformand

Vestre Landsret Præsidenten

Justitsministeriet
Straffuldbyrdelseskontoret
Slotsholmsgade 10
1216 København K

30. august 2022

Sendt pr. mail til jm@jm.dk

J.nr.: 22/14345-7

Sagsbehandler: Lars B Olesen

Justitsministeriet har ved mail af 19. august 2022 (sagsnr. 2017-220-0006) med ny høringsversion anmodet om eventuelle bemærkninger til udkast til bekendtgørelse om udgangstilladelse m.v. til personer, der er anbragt i hospital eller boform i henhold til strafferetlig afgørelse eller i medfør af farlighedsdekret.

I den anledning skal jeg meddele, at landsretten ikke ønsker at udtale sig om udkastet.

Med venlig hilsen

Jens Røn